

**НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ**

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, тел. (044) 200-08-27,
тел. контакт-центру (044) 200-06-94, тел. повідомлень про корупцію (044) 200-06-91,
офіційний вебсайт: www.nazk.gov.ua, e-mail: info@nazk.gov.ua

На № ____ від ____

**Київська міська державна адміністрація,
обласні державні адміністрації
(за списком)**

Про антикорупційні програми
державних підприємств

До Національного агентства звернулося державне підприємство, яке повідомило, що хоча не належить до юридичних осіб, визначених у ч. 2 ст. 62 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), які зобов'язані приймати антикорупційну програму юридичної особи, власною ініціативою затвердило та застосовує таку програму у своїй діяльності.

Водночас за результатами проведення планового внутрішнього аудиту діяльності цього підприємства аудиторами міністерства, до сфери управління якого належить підприємство, ініціатива підприємства оцінена як відхилення від вимог антикорупційного законодавства, і в аудиторському звіті надано рекомендації «створювати антикорупційну програму *лише у разі відповідності підприємства критеріям, що визначені Законом*».

Оцінюючи відповідність наведеної вище рекомендації антикорупційному законодавству, Національне агентство як орган, який відповідно до ст. ст. 4, 11 Закону забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику, надає роз'яснення з питань застосування актів законодавства з питань запобігання корупції, просить взяти до відома, що *прийняття антикорупційної програми підприємствами, які не підпадають під критерії ч. 2 ст. 62 Закону, не є відхиленням від вимог Закону*. При цьому наведена вище позиція аудиторів міністерства не є обґрунтованою та не сприяє ефективній реалізації засад запобігання та виявлення корупції, визначених у Законі, у діяльності суб'єктів державного сектору економіки.

Так, затвердження та реалізація антикорупційної програми на підприємстві, над яким держава реалізує контроль, що здійснює господарську діяльність, вступає у правовідносини з органами влади та іншими юридичними особами, є безумовно позитивною практикою, що сприяє впровадженню стандартів доброчесності та нульової толерантності до корупції.

Національне агентство з питань запобігання корупції
№22-03/88004-21 від 10.12.2021
Підписувач Деркач Сергій Анатолійович
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000F37A2E0098F98000
Дата підписання 10.12.2021 17:18:23

Загальні засади організації роботи з питань запобігання корупції у діяльності юридичних осіб регламентовані в розділі X Закону.

Вказаний розділ Закону виокремлює 2 категорії юридичних осіб:

1) юридичні особи, господарська діяльність яких характеризується високими корупційними ризиками, – такі юридичні особи підпадають під критерії ч. 2 ст. 62 Закону та до них застосовуються вимоги, передбачені ст.ст. 62-64 Закону;

2) усі інші юридичні особи, організація роботи з питань запобігання корупції яких є предметом регулювання ст. 61 Закону, і які на відміну від суб'єктів, зазначених у ст. 62 Закону, *можуть, однак не зобов'язані* імплементувати у своїй діяльності стандарти запобігання корупції, передбачені у ст.ст. 62-63 Закону.

Керівники юридичних осіб, на яких поширюється правовий режим ст. 61 Закону, зобов'язані забезпечити розробку та вжиття заходів, які є необхідними та обґрунтованими для запобігання і протидії корупції у діяльності підприємства. До таких заходів належать регулярна оцінка корупційних ризиків та інші антикорупційні заходи.

Під «регулярною оцінкою корупційних ризиків» необхідно розуміти процес визначення, аналізу та безпосередньої оцінки корупційних ризиків, який здійснюється з певною періодичністю (наприклад, раз на рік). Періодичність здійснення оцінки корупційних ризиків у діяльності юридичної особи визначає її керівник.

Слід зазначити, що юридичні особи, на яких поширюється правовий режим ст. 61 Закону, можуть здійснювати внутрішню або зовнішню оцінку корупційних ризиків у своїй діяльності.

Внутрішню оцінку корупційних ризиків проводить комісія з оцінки корупційних ризиків або особа, відповідальна за запобігання корупції у діяльності підприємства, а зовнішню – організації, що надають аудиторські, юридичні чи консалтингові послуги, або незалежні експерти.

Іншими антикорупційними заходами можуть бути організація навчання для працівників за антикорупційною тематикою; захист та заохочення осіб, які повідомляють про факти порушень Закону; запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; розробка та впровадження політики отримання подарунків, здійснення представницьких витрат; декларування доходів та видатків у передбаченому Законом порядку.

Впровадження усіх таких антикорупційних заходів може здійснюватися шляхом прийняття антикорупційної програми юридичної особи – внутрішнього документа, який визначає комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у її діяльності.

Отже, затвердження антикорупційної програми в юридичній особі є одним із способів формальної регламентації антикорупційних заходів, які впроваджуються у діяльності юридичної особи.

Закон не забороняє, а навпаки допускає та заохочує юридичних осіб приймати та реалізовувати антикорупційні програми у своїй діяльності незалежно від віднесення до суб'єктів, зазначених у ст. 62 Закону. Тому правових підстав для скасування уже існуючих антикорупційних програм юридичних осіб, які не підпадають під критерії ч. 2 ст. 62 Закону, немає.

Національне агентство схвально оцінює ініціативу прийняття антикорупційних програм на підприємствах та рекомендує подальше впровадження передбачених ними антикорупційних заходів.

Просимо враховувати роз'яснення Національного агентства при проведенні внутрішніх аудитів діяльності підприємств та довести цей лист до відома підприємств, які належать до сфери управління відповідних адміністрацій.

**Керівник Департаменту
запобігання та виявлення корупції**

Сергій ДЕРКАЧ